

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Manfred Obenius

Förvarstagande, ett straffprocessuellt verktyg i en förvaltningsrättslig kontext

JURM02 Examensarbete

Examensarbete på juristprogrammet
30 högskolepoäng

Handledare: Karol Nowak

Termin för examen: Period 1, VT2019

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Summary	4
Sammanfattning	5
Förkortningar	6
Definitioner	7
1. Inledning	8
1.1 Introduktion	8
1.2 Problemformulering, syfte och frågeställningar	9
1.3 Avgränsningar	10
1.4 Metod och material	11
1.5 Perspektiv och teori	13
1.5.1 Crimmigration	13
1.6 Forskningsläget	14
1.7 Disposition	15
2. Förvarstagande	17
2.1 Att frihetsberöva	17
2.1.1 Att förvarsta	18
2.2 Historisk bakgrund till förvarstagande	19
2.2.1 Den första utvisningslagen	19
2.2.2 En utökad möjlighet att taga utlänning i förvar	19
2.2.3 Motverka 'diskretionär prövning'	20
2.2.4 Dokumentlöshet och försvårad verkställighet	20
2.3 Förvarstagande enligt utlänningslagen	21
2.3.1 De materiella förutsättningarna för att förvarsta	21
2.3.1.1 Identitetsförvar	22
2.3.1.2 Utredningsförvar	23
2.3.1.3 Sannolikhetsförvar och verkställighetsförvar	24
2.3.2 Den processuella regleringen om förvar	25
3. Förvarstagande, tvångsvård och häktning	27
3.1 Tvångsvård - ett förvaltningsrättsligt frihetsberövande	28
3.1.2 Tvångsvård och förvarstagande	28
3.2 Häktning - ett straffprocessuellt frihetsberövande	30
3.2.1 Häktning och förvarstagande	31
3.2.2 Häkte som placeringsalternativ till förvar	32
3.2.3 Rättegångsbalken som förebild för utlänningslagen	32

3.3 Domstolsprövning i ärenden om förvarstagande, häktning samt tvångsvård	34
3.3.1 Domstolsprövning	34
3.3.2 Obligatorisk domstolsprövning	35
4. Diskussion och slutsats	37
KÄLLFÖRTECKNING	45
BILAGA 1	50

Summary

This thesis examines what legal body detention within migration law is considered belonging to. In order to find this out, I have studied detention within the bodies of administrative- and criminal law, along with the reasons that motivates the different types of detention within these. Three types are examined; migration detention according to the Aliens Act, detention as compulsory care according to the Psychiatric Care Act and detention as being held in custody according to the Swedish Code of Judicial Procedure. Migration detention appears distinct inasmuch as it is situated within migration law, thus belonging to the body of administrative law, whilst at the same time it differs from other forms of administrative detention, such as compulsory care. Unlike the motive behind migration detention, which are administrative security reasons, compulsory care is motivated by an aim to protect. Instead, I have found that migration detention have more traits in common with detention as arrest within the body of criminal law. Therefore migration detention become a criminal measure within the context of administrative law. This intercontextuality captures the issue of migration detention being enforced without the procedural safeguards that exists within the body of criminal law.

Sammanfattning

I denna uppsats behandlas det migrationsrättsliga frihetsberövandet *förvarstagande* och vilken rättslig domän detta kan anses tillhöra. För att svara på vilken rättslig domän förvarstagande tillhör har jag studerat förvaltningsrättsliga och straffprocessuella frihetsberövanden och de syften som motiverar dessa. Således behandlas tre olika former av frihetsberövanden, *förvarstagande* enligt utlänningslagen, *tvångsvård* enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård samt *häktning* enligt rättegångsbalken. Förvarstagande är ett frihetsberövande av en särskild karaktär då det, då det som en del av migrationsrätten, hanteras inom området förvaltningsrätt men skiljer sig i stor mån från andra förvaltningsrättsliga frihetsberövanden. Tvångsvård brukas av ett skyddssyfte, detta liknar ej de administrativa säkerhetssyften som motiverar förvarstagande. Jag har funnit att förvarstagande i övervägande mån liknar häktning och att förvarstagande således är ett straffrättsligt verktyg inom en förvaltningsrättslig kontext. Denna interkontextualitet innebär en problematik då förvarstagande kan tillämpas utan att rättssäkerhet kan garanteras.

Förkortningar

AIDA	Asylum Information Database, statistik från Migrationsverket
Dir	Kommittédirektiv
Ds	Departementsskrivelse
EKMR	Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (1994:1219)
EU	Europeiska unionen
LPT	Lag om psykiatrisk tvångsvård (1991:1128)
LVM	Lag om vård av missbrukare i vissa fall (1988:870)
LVU	Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (1190:52)
MIG	Migrationsöverdomstolen
MigV	Migrationsverket
Prop.	Proposition
RF	Regeringsform (1974:152)
RB	Rättegångsbalken (1942:740)
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SfU	Socialförsäkringsutskottet
SOU	Statens offentliga utredningar
Uppl	Upplaga
UtlL	Utlänningslagen (2005:716)

Definitioner

Förvarstagande

Jag har valt att använda *förvarstagande* som begrepp för att beskriva när en flykting frihetsberövas på en förvarsanläggning enligt UtL 10 kap.

Rättssäkerhet

Rättssäkerhet är ett omtvistat begrepp som innefattar mycket.¹ Rättssäkerhet kan definieras utifrån utifrån en mängd faktorer som förutsebarhet, legalitetsprincipen och de grundläggande rättigheterna och friheterna som är förankrade i såväl svensk grundlag som i Europakonventionen om de mänskliga fri- och rättigheterna.² För att dessa friheter ska kunna begränsas krävs det enligt legalitetsprincipen, 1 kap. 3 § RF, att denna begränsning är lagstadgad, 2. kap 20 § RF. Hur frihetsberövande tvångsmedel är lagstadgade kommer tas upp i avsnitt 2.1 Att frihetsberöva & att förvarsta.

---

¹ Peczenik, Aleksander (1995), *Vad är rätt? : om demokrati, rättssäkerhet, etik och juridisk argumentation*, uppl 1, Fritzes, Stockholm, s. 89

² Ehrenkrona, Carl Henrik. "Rättssäkerhetsbegreppet och Europakonventionen", *SvJT* 2007, s. 38-49

1. Inledning

1.1 Introduktion

Förvar är ett frihetsberövande tvångsmedel som tillämpas inom migrationsprocessen i huvudsak för att säkerställa verkställighet av ett beslut om utvisning eller avvisning.³ Antalet flyktingar som blir placerade i förvar har under det senaste årtiondet successivt ökat.⁴ År 2011 förvarstogs 1941 individer⁵ vilket kan jämföras med 2018 då 3707 individer blev förvarstagna.⁶ Varför denna ökning av förvarstagande sker och varför frihetsberövande tillämpas inom migrationsprocessen är några av de frågor som inspirerat valet av förvarstagande som ämne.

En av förklaringarna kan vara att förvarstagande inom migrationsprocessen är en del av en större helhet där migrationsrättsliga problem hanteras alltmer med straffrättsliga medel och “indirekta sanktioner”.⁷ Denna trend har refererats till som “cimmigration” av migrationsforskare och definieras som en ökad straffrättslig hantering av migrationsrätten.⁸ Ett frihetsberövande är en djupt ingripande åtgärd⁹ för den enskilde och ska tillämpas restriktivt, dock behandlas och definieras förvarstagande som ett “administrativt” förfarande av lagstiftaren. Varför ett frihetsberövande funnits nödvändigt att bruka inom migrationsrätten är relevant att diskutera. Och huruvida ett cimmigration-perspektiv kan bidra till att förklara varför förvarstagande och det straffprocessuella frihetsberövandet

---

³ Migrationsverket, Uppsikt och förvar, URL <<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Vanliga-fragor-fran-journalister/Uppsikt-och-forvar.html>>

⁴ AIDA, statistik, URL <<http://www.asylumineurope.org/reports/country/sweden/detention-asylum-seekers/general>>

⁵ Ibid.

⁶ Migrationsverkets årsredovisning 2018, s. 86

⁷ Stumpf, Juliet. P. (2006) “The cimmigration crisis: Immigrants, crime, and sovereign power” *American University Law Review*. Vol. 56(2) ss. 367-419

⁸ Ibid. s. 376

⁹ SOU 1988:1, *Översyn av utlänningslagen*, s. 165

häktning i stor mån liknar varandra.

Den lagstiftning vi har idag om förvar utgår från proposition 1975/76:18, om ändring i dåvarande utlänningslag (1954:193). Ett behov av ökad rättssäkerhet ansågs finnas i ärenden om förvarstagande och som utgångspunkt för denna nya reglering togs Rättegångsbalkens (1942:740) bestämmelser om häktning.¹⁰ Detta innebär att häktning och förvarstagande som frihetsberövanden delar vissa likheter, dock betraktas och hanteras förvarstagande enligt utlänningslagen (2005:716) som ett förvaltningsrättsligt tvångsmedel och häktning ett straffprocessuellt. Denna distinktion är viktig, för detta innebär att förvarstagande hanteras inom en förvaltningsrättslig domän men med verktyg som inspirerats av straffprocess, att det har karaktärsdrag av båda områden.

Förvarstagande motiveras inte av de skyddssyften som motiverar de förvaltningsrättsliga frihetsberövandena tvångsvård eller tvångsomhändertagande. Om man studerar de syften som motiverar förvarstagande, såsom effektiv och kontrollerad migration och säkerhet, ter de sig snarare likna motiv bakom straffprocessuella tvångsåtgärder.¹¹ Förvarstagande är ett unikt frihetsberövande i det att det är ett frihetsberövande som anses vara rent administrativt.¹² En av konsekvenserna av detta är att det ej underställs domstolsprövning i samma mån som andra frihetsberövanden. Därav kommer i denna uppsats behandlas huruvida problematiken kring förvarstagandets dualistiska natur kan påverka rättssäkerheten på förvarstagande som ett frihetsberövande.

1.2 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Problemformulering

Problemformuleringen som ligger till grund för denna uppsats är vad förvar, i jämförelse med andra frihetsberövanden, är och vilka skäl det *motiveras av*. Om man studerar de syften som

---

¹⁰ Proposition 1975/76:18, om ändring i utlänningslagen (1954:193) m.m., ss. 131-132

¹¹ SOU 2011:17 Förvar, ss. 77-78

¹² Prop. 2004/05:170, Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden, s. 114

motiverar förvarstagande, en effektiv migrationsprocess, kontrollerad migrationspolitik och säkerhet, ter de sig snarare likna syftena bakom straffrättsliga tvångsåtgärder (säkerhet). Förvarstagande är ett unikt som frihetsberövande i det att det är ett frihetsberövande som anses vara rent administrativt¹³, vilket motiverar varför det ej exempelvis underställs domstolsprövning likt andra frihetsberövanden. Därav behandlas i denna uppsats huruvida problematiken kring förvarstagandets dualistiska natur kan påverka rättssäkerheten hos förvarstagande som ett frihetsberövande. Om det finns en rättsosäkerhet i huruvida förvarstagande ska beaktas som ett förvaltnings- eller straffprocessuellt förfarande - kan ett crimmigration-perspektiv bidra till ett svar på frågan varför och vad för effekter detta får för systemets rättssäkerhet

Syften och frågeställningar

Uppsatsen har tre syften. Det första syftet är att utröna hur förvarstagande förhåller sig till andra frihetsberövanden. Att ta reda på i vilka avseenden förvarstagande som ett processuellt tvångsmedel liknar och skiljer sig ifrån häktning och tvångsvård. Detta för att kunna utreda hur förvarstagande beaktas och hanteras utifrån en i huvudsak straffrättslig eller förvaltningsrättslig kontext. För att kunna uppfylla detta syfte kommer jag beskriva och redogöra de olika rättsliga delarna av förvarstagandet i svensk rätt ur ett historiskt, materiellt samt processuellt perspektiv. Det andra syftet är att analysera om rättssäkerheten hos förvarstagande påverkas av vilken kontext man väljer att placera det inom. Och det tredje syftet är att analysera förvarstagande, dess interkontextualitet samt rättssäkerhet utifrån ett crimmigration-perspektiv.

1. Är förvarstagande i förhållande till häktning samt tvångsvård att beakta som ett i huvudsak straffprocessuellt eller förvaltningsrättsligt tvångsmedel?
2. Hur påverkas rättssäkerheten hos förvarstagande av vilken rättslig domän man anser tvångsmedlet tillhöra?
3. Hur kan förvarstagandets rättsliga status förstås utifrån ett crimmigration-perspektiv?

---

¹³ Prop. 2004/05:170 s. 114

1.3 Avgränsningar

- Uppsatsen behandlar inte närmare fall då barn frihetsberövas. Hur juridiken förhåller sig till behandlingen av barn utgör ett specialfall och det finns särskilda rättsliga instrument samt principer att vända sig till, barnkonventionen och barnets bästa t ex. Det är ett forum för en annan diskussion. Av dessa skäl kommer ej förvarstagande av barn eller tvångsvård av unga enligt LVU beröras.
- Anhållande eller gripande kommer ej tas upp då detta är snarare utgör förstadier till häktning. Gällande förvaltningsrättsliga frihetsberövanden har jag valt att redogöra mycket översiktligt för förutsättningarna för psykiatrisk tvångsvård enligt LPT, jag har valt LPT som ett exempel på socialrättsliga frihetsberövanden och ej berört lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) då de processuella garantierna liknar varandra.
- Jag har valt att tillämpa ett så nationellt perspektiv på förvarstagandet som möjligt, migrationsrätten har som syfte att hantera människors rörlighet över gränser och är som sådan internationell. EU-rätten är i stor del vägledande och utgör i vissa fall grunden för hur migrationsrätten legitimeras. Dock har ämnet för denna uppsats varit att studera hur förvarstagandet förhåller sig till förvaltningsrätt samt straffprocessrätt i svensk rättskultur och därav har perspektivet begränsats.
- I avsnittet 3.2.1 *Häktning och förvarstagande* görs ett antal jämförelser mellan häktnings- och förvarsgrunder, avsnittet har ej till avsikt att vara uttömmande utan snarare avsikten att jämföra de olika lagstiftningarna. Därav tas ej exempelvis likheten mellan utredningsförvar och utredningshäktning upp.

1.4 Metod och material

För att besvara uppsatsens frågor och uppfylla uppsatsens syften tillämpas en rättsdogmatisk metod utifrån de erkända rättskällorna, lagtext, förarbete, praxis, sedvana och juridisk

doktrin.¹⁴ Tillämplig lag i uppsatsens specifika kontext utgörs huvudsakligen av UtIL:s, RB:s samt LPT:s bestämmelser om *förvar, häkte* samt *tvångsvård*. Regeringsformens bestämmelser om hur inskränkningar i rörelsefriheten kan göras berörs också.

Då uppsatsen behandlar de syften som motiverar olika frihetsberövande har jag funnit en relevans i att historiskt studera de förarbeten, huvudsakligen propositioner och SOU:er, som legat till grund för de olika formerna av frihetsberövanden¹⁵. Förarbeten ges en auktoritet i svensk rätt genom att den *de facto* tillämpas av jurister som en rättskälla.¹⁶ Och i detta särskilda fall ger förarbeten inblick i hur förvarstagande som tvångsmedel motiverats i förhållande till övriga frihetsberövanden. I såväl *Förvarsutredningen* från 2011 som i tidigare förarbeten jämförs förvarstagande med andra frihetsberövanden, detta har i av inspirerat den komparativa metod uppsatsen utgår ifrån.

Det finns en mycket begränsad mängd doktrin som behandlar förvarstagande i svensk rätt, dock har Gunnel Lindbergs *Straffprocessuella tvångsmedel* varit vägledande gällande häktning och frihetsberövandebegreppet som sådant. Jag har också funnit en relevans i det översiktliga perspektiv på området förvaltningsrätt, och därinom såväl socialrätt som migrationsrätt, som Strömbergs och Lundells *Speciell förvaltningsrätt* ger.

Rättsfall inom migrationsrätten har beaktats i begränsad mån då ämnet för denna uppsats ej framförallt undersöker tillämpning av förvar utan snarare motiven bakom förvar. Statistik över antalet beslut fattade på olika förvarsgrunder inhämtades från Migrationsverket och är bifogad som bilaga 1 i slutet av uppsatsen.

För att kunna svara på frågan om vilket rättsområde (förvaltningsrätt eller straffprocess) förvarstagande i huvudsak tillhör har jag tillämpat en "inomrättslig komparativ" metod. Med

---

¹⁴ Dahlman, Christian (2010) *Rätt och rättfärdigande. En tematisk introduktion i allmän rättslära*. Studentlitteratur: Lund, s. 22

¹⁵ Bengtsson, Bertil, *SOU som rättskälla*, SvJT 2011, ss. 777-785

¹⁶ Kleinman, Jan (2013) kap *Rättsdogmatisk metod. Juridisk metodlära*. Red: Nääv, Maria och Zamboni, Mauro, Studentlitteratur: Lund, s. 28 och s. 33

detta avses ej en traditionell komparativ metod där ett rättsproblem undersöks inom två nationella rättssystem och jämförelser görs däremellan. Utan en rättslig komparation mellan *frihetsberövanden* inom de rättsliga kontexterna straffprocess och förvaltningsrätt. Detta innebär i ett första steg en redogörelse av (inom förvaltningsrätt) tvångsvård enligt LPT och vilka syften som motiverar den följt av en komparation mellan tvångsvård och förvarstaggande. Samma struktur tillämpas gällande (inom straffprocess) häktning och förvarstaggande.

1.5 Perspektiv och teori

1.5.1 Crimmigration

Förvarstaggande beskrivs och analyseras i denna uppsats i huvudsak utifrån en rättsdogmatisk metod. Den rättsdogmatiska metoden har många fördelar vad gäller analys av ett rättsligt problem inom en rättslig kontext. En lämplighet finns i att analysera förvarstaggande på detta vis, dock har jag funnit behov av ett kritiskt perspektiv för att kunna analysera överhuvudtaget vad frihetsberövande gör inom migrationsrätten. Därför har jag valt att även studera förvarstaggandet utifrån ett crimmigration-perspektiv.

Begreppet “crimmigration” myntades av migrationsforskaren Juliet Stumpf för att beskriva en trend av sammansmältning av rättsområdena straffrätt och migrationsrätt.¹⁷ Att såväl straff- som migrationsrätt är rättsområden som hanterar inkludering och exkludering av människor i ett rättssystem.

Att migrationsrättsliga frågor alltmer reglerades utifrån en straffrättslig kontext, att migranter blev straffbelagda i en annan utsträckning än tidigare. Att migrationsrätt allt mer reglerades av straffrättsliga motiv och straffrättsliga åtgärder. Successivt ökade antalet straffrättsliga grunder för att bli utvisad eller avvisad för icke-amerikanska medborgare. Ett exempel på detta är att, precis som i Sverige, placeras fler migranter i förvar eller häkte i USA.¹⁸

En problematik gällande förvarstaggande såväl som utvisning/avvisning finns i att de betraktas

---

¹⁷ Stumpf, s. 382

¹⁸ Ibid, s. 391

vara "rent administrativa åtgärder", att förvarstaggande och utvisning/avvisning ses som något nödvändigt att bruka för att migrationsprocessen ska kunna fungera och att de på så sätt kan legitimeras.¹⁹ Att då frihetsberövanden brukas inom såväl migrations- som straffrätten vid liknande beteenden så innebär detta i förlängningen att migranter och misstänkta brottslingar i dessa avseenden likställs.²⁰ Utlänningar förvarstas enligt *De Genova*, i stor utsträckning, ej på grund av ett straffbart beteende likt i häktningsärenden utan i större grad för att exempelvis säkerställa en utvisning.²¹

Att straffrättsliga verktyg alltmer tillgrips inom migrationsrätten är ej naturligt då dessa funktionen i dessa rättsområden skiljer sig från varandra. I korta drag kan sägas att straffrätt finns för att förhindra och förebygga brottslighet medan migrationsrätt hanterar hur människor rör sig över gränser och kan leva i ett territorium.²² Därav har många såväl kriminologer som migrationsforskare funnit en relevans i att studera hur nära dessa områden allt mer hanteras.

1.6 Forskningsläget

Denna uppsats är skriven ur ett inomrättsligt komparativt perspektiv, en jämförelse av förvarstaggande i förhållande till förvaltningsrättsliga samt straffprocessuella frihetsberövanden. Denna jämförelse görs och har gjorts av lagstiftaren ett antal gånger i förarbeten samt utredningar i samband med diskussionen över hur utlänningslagens bestämmelser om förvar ska se ut. Dock görs denna jämförelsen ej ur för att uppfylla ett forskningssyfte utan för det instrumentella syftet att omarbeta eller se över lag. Jag har ej funnit nationell forskning om förvarstaggande utifrån det perspektiv denna uppsats är skriven ur. Denna uppsats behandlar dock förvarstaggande i en svensk rättsdogmatisk kontext,

---

¹⁹ De Genova, Nicholas (2016), *Detention, Deportation, and Waiting: Toward a Theory of Migrant Detainability*, Global Detention Project, working paper no. 18, ss. 2-3

²⁰ Provera, Mark, *The Criminalisation of Irregular Migration in the European Union*, *Liberty and Security No. 80*, 2015, s. 11

²¹ De Genova ss. 4-5

²² Parkin, Joanna, *The Criminalisation of Migration in Europe. A State-of-the-Art of the Academic Literature and Research*. CEPS Paper in *Liberty and Security*. 2013 No. 61, s. 7

internationellt finns det mycket forskning som behandlar förvarstagande och migrationsrätt på olika vis. Ett exempel på detta är crimmigration-forskning som tar upp förvarstagande som en del av crimmigration-området. En fördjupad diskussion om detta görs under avsnittet “Perspektiv och Teori”.

1.7 Disposition

Uppsatsen andra kapitel inleds med en översiktlig genomgång av hur frihetsberövanden som en begränsning av rörelsefriheten legitimeras av regeringsform. I detta avsnitt berörs de tre former av frihetsberövanden som är utgångspunkten för uppsatsen.

Detta följer av en genomgång av den historiska utvecklingen av förvarstagandet i Sverige. I detta avsnitt tar jag upp tre/fyra tidsperioder gällande hur möjligheten att förvarsta har sett ut samt hur det har motiverats. Jag redogör mer ingående gällande 1989:s reform av utlänningslagen då den reformen var ett steg i en allt striktare migrationsrättslig riktning.

Avsnittet därefter innehåller en redogörelse av förvarstagande enligt utlänningslagen. Detta avsnitt är uppdelat i två delar, den materiella regleringen och den processuella. Förvarsgrunderna redogörs för en i taget, först *identitetsförvar*, sen *utredningsförvar* samt *verkställighets-/sannolikhetsförvar* tillsammans då båda dessa förvarsgrunder är beroende av avvisning/utvisning.

Det tredje kapitlet är det som kan refereras till som uppsatsens “komparativa” del. Här redogörs för andra frihetsberövanden än förvarstagande och jämförelser görs däremellan. Kapitlet är uppdelat i tre delar. Det inleds med det förvaltningsrättsliga frihetsberövandet psykiatrisk tvångsvård enligt LPT och därefter en komparation mellan frihetsberövanden LPT och UtIL. Den andra delen är straffprocessuell och här ges crimmigration-perspektivet en plats då häktning enligt RB tas upp i förhållande till UtIL. I detta avsnitt redogörs först kortfattat för häktning enligt RB, därefter följer en komparation mellan förvarstagande och häktning. I detta avsnitt tas även upp hur RB varit en förebild för utformningen av UtIL i förarbeten. Slutligen avslutas denna del i en sammanfattande jämförelse utifrån 2018:s förslag om att införa en obligatorisk domstolsprövning gällande förvar i UtIL i likhet med i LPT och RB.

I det fjärde och slutliga kapitlet diskuterar jag samt redogör för vilka slutsatser jag

drar gällande förvarstagande utifrån mina syften och frågeställningar. Kapitlet avslutas med en kommentar om vad förvarstagande *bör* vara.

2. Förvarstagande

2.1 Att frihetsberöva

“Var och en är gentemot det allmänna skyddad mot frihetsberövanden.”

2 kap. 8 § Regeringsform (1974:152) .

Detta utgör i den svenska konstitutionen skyddet för rörelsefriheten. Detta följer också av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR) artikel 5.1 att “var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet”. En nödvändighet kan ändock anses finnas i att begränsa människans frihet, denna nödvändighet och denna begränsning kan anta formen av (denna uppräknning är ej uttömmande);

1. ett häktande av en människa i brottmål enligt Rättegångsbalken
2. ett tvångsomhändertagande av en människa enligt LVM, LPT och LVU
3. ett förvarstagande av en människa som ej är svensk medborgare i migrationsmål enligt utlänningslagen

I denna uppsats behandlas dessa tre former av begränsningar av frihet i förhållande till hur dessa begränsningar motiveras utifrån respektive specifik rättsliga kontext. Då frihetsberövande utgör en tvångsåtgärd som begränsar individens livssituation och frihet, krävs det enligt legalitetsprincipen att denna begränsning sker genom lag, 2 kap 20 § RF samt EKMR artikel 5.1.²³ Lagarna i detta fall utgörs av lagarna om tvångsvård (LVM, LPT och LVU) samt rättegångsbalken för häktning (anhållande, gripande eller fängslande). Vissa särskilda fall av begränsningar kan ske av utlänningars skydd mot frihetsberövande åtgärder enligt 2 kap. 25 § första stycket fjärde punkten, detta därför att utländska medborgare ej har en ovillkorlig rätt till inresa till och rörelse i Sverige. Frihetsberövande av utlänning i form av förvarstagande följer av EKMR artikel 5.1 f och utgör en sådan särskild begränsning enligt

---

²³ Lindberg, Gunnel (2018) *Straffprocessuella tvångsmedel: när och hur får de användas?*, uppl. 4, Karnov Group, s. 21

UtlL som är *lex specialis* gällande utlänningar.²⁴ En skillnad mellan begränsningar av utlänningars friheter och rättigheter enligt 2 kap. 25 § och de övriga begränsningar enligt 2 kap. 20 § är att de särskilda kraven enligt 2 kap 21, 23 och 24 §§ ej behöver iakttas gällande utlänningar.²⁵

2.1.1 Att förvarsta

En person som obehörigen reser in i ett land kan frihetsberövas om det är ett nödvändigt led i ett utvisnings- eller avvisningsförfarande. Ett frihetsberövande är en djupt ingripande begränsning i den enskildes liv och ska enligt 1 kap 8 § UtlL ej brukas mer än nödvändigt i varje enskilt fall. Vår nuvarande lagstiftning om förvar utgår till stor del från lagstiftning från 1976.²⁶ Av lagstiftningens förarbeten framgår att lagstiftaren motiverat frihetsberövande åtgärder av utlänningar på följande vis:

De som enligt dessa regler inte har rätt att uppehålla sig i landet kan avlägsnas härifrån. Sådant ingripande från myndighet medför självfallet risk för att utlänning som räknar med att bli avlägsnad håller sig undan. Det är därför naturligt och nödvändigt att myndigheterna i sådana situationer har möjlighet att vidta tvångsåtgärder mot utlänningen som ett led i hans avlägsnande ur landet.²⁷

Vilka grunder som förvarsbeslut kan fattas på har varierat genom tiden vilket behandlas i nästkommande kapitel.

---

²⁴ Jermsten, Henrik, (2012) *Om regeringsformens regler om grundläggande fri- och rättigheter*, Vänbok, Iustus: Uppsala, s. 160

²⁵ Holmberg, Erik och Stjernquist, Nils m.fl (2006) *Grundlagarna*. 3 uppl, Norstedts, Stockholm, s. 196,

²⁶ SOU 1988:1, *Översyn av utlänningslagen*, s. 165

²⁷ Prop. 1975/76:18 *Om ändring i utlänningslagen (1954:193) m.m.*, s. 130

2.2 Historisk bakgrund till förvarstagande

2.2.1 Den första utvisningslagen

Ett behov av en reglerad invandringspolitik från den svenska lagstiftarens håll uppkom i samband med början av det första världskriget 1914. "1914 års lag 1914:196 angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas", även kallad utvisningslagen, tillkom ur det *politirättsliga* syftet, att förhindra vissa oönskade utländska grupper eller individers vistelse i Sverige.²⁸ Möjligheten att utvisa eller avvisa tillkom således, och till en följd av detta även en möjlighet att frihetsberöva utlänningar som ett led i verkställigheten av ett utvisnings- eller avvisningsbeslut. Frihetsberövande inom asylprocessen var avhängigt ett beslut om utvisning eller avvisning. Förvarsbeslut kunde fattas om en skälig misstanke om att utlänningen skulle avvika från en så kallad politisk utvisning²⁹ och utlänningen blev, i brist på särskilda förvarsinrättningar, placerad på polishäkte eller fängelse.³⁰

2.2.2 En utökad möjlighet att taga utlänning i förvar

Under slutet av 30-talet ökade invandringen till Sverige och i samband av andra världskrigets början steg oron för en fortsatt intensifierande invandring. Regeringen införde möjligheten att utan rättegång "omhändertaga utlänningar i förläggning" samt att "taga utlänning i förvar".³¹ Förvars- eller förläggningsplacering var ett effektivt administrativt förfarande som kunde brukas utan tidsbegränsning och motiverades behövas för rikets säkerhet. Utlänningar tvångsplacerades i svenska interneringsläger utan behov av särskilda motiveringar. Denna möjlighet att utan vidare frihetsberöva förelåg den svenska staten tills andra världskrigets slut, i och med den nya utlänningslagen 1945 kunde frihetsberövning endast ske om utlänningen utgjorde en "allvarlig risk med anledning av kriget". Även med den då nya

---

²⁸ Strömberg Håkan och Lundell, Bengt (2014) *Speciell förvaltningsrätt*. uppl. 19, Liber: Stockholm, s. 99

²⁹ Melander, Göran (1981) *Frihetsberövanden enligt utlänningslagen*. Juristförlaget i Lund: Lund

³⁰ Hammar, Tomas (1964) *Sverige åt svenskarna – Invandringspolitik, utlänningskontroll och asylrätt 1900–1932*. Statsvetenskapliga institutionen: Stockholm.

³¹ Berglund, Tobias och Sennerteg, Niclas (2008) *Svenska koncentrationsläger i tredje rikets skugga*. Natur och Kultur: Stockholm, s. 22

utlänningslagen krävdes för frihetsberövande ingen juridisk dom utan ett tjänstemannabeslut räckte.³²

2.2.3 Motverka ‘diskretionär prövning’

Det fanns ett behov av att tydligare formulera kraven för förvarstagande för att motverka möjligheten till “diskretionär prövning” i förvarsfrågor.³³ Lagändringen 1976 innebar att förutsättningar för att förvarsta utlännningar skärptes och att kravet på rättssäkerhet höjdes.³⁴ Förebilden för utformningen av dessa regler var rättegångsbalkens bestämmelser om häktning, detta kommer beröras vidare under kapitlet Förvar och Häkte.

2.2.4 Dokumentlöshet och försvårad verkställighet

Under 1989 trädde en ny utlänningslag, refererad till som “Luciabeslutet”, i kraft vilket innebar steg i en asylpolitiskt alltmer restriktiv riktning. Att en allt större grupp asylsökande utlännningar fick avslag innebar att allt fler kunde tas i förvar i väntan på verkställning av ett utvisningsbeslut. Luciabeslutets nya reglers främsta syfte var att möjliggöra ett snabbare och säkrare utredningsförfarande.³⁵ En trend ansågs finnas av såväl svenska som internationella fall där asylsökande aktivt visat sig ha förstört identitets- och resehandlingar för att öka chansen till asyl. Denna dokumentlöshet refererades till som i förarbeten till den då föreslagna utlänningslagen som “ett missbruk av asylrätten”.³⁶ Bristen på identitetshandlingar kan leda till att det är svårare att fastställa, vid avlägsnandebeslut, vart den berörda individen ska avvisas eller utvisas, en utlänning får exempelvis inte avlägsnas till ett land om denne löper risk för att bli utsatt för dödsstraff, kroppsstraff eller liknande behandling och således kan verkställighet av avlägsnandebeslut försvåras, 12 kap 1-3 §§. För att “motverka

---

³² Berglund och Sennerteg (2008), s. 227

³³ Ds 1972:20, s. 43

³⁴ Prop. 1975/76:18. s. 1

³⁵ Prop. 1988/89:86 s. 3

³⁶ Prop. ss. 92-93

dokumentförstöring”³⁷ och för att råda bot på svårigheterna i att verkställa utvisnings- samt avvisningsbeslut innebar den nya lagen en utvidgning³⁸ av möjligheterna att ta utlänningar i förvar. Detta som kommit att kallas *identitetsförvar* skilde sig från tidigare förvarsgrunder i det att förvarsbeslut nu kunde fattas utan att vara avhängigt ett utvisnings- eller avvisningsbeslut.³⁹

Denna lagändring motiverades även av att den var förenlig med slutsats nr 44 från UNHCR, 1986 (nr 44 om förvar av flyktingar och asylsökande). Enligt UNHCR:s slutsats är förvarstagande berättigat för att utreda en utlänningens identitet om detta är nödvändigt. Särskilt i ärenden där identifikationshandlingar förstörts.⁴⁰ Slutsatserna är inte bindande för medlemsstaterna utan bör betraktas som rekommendationer.

2.3 Förvarstagande enligt utlänningslagen

2.3.1 De materiella förutsättningarna för att förvarsta

Förvarsplacering är ett processuellt tvångsmedel i form av frihetsberövande och regleras av 10:e samt 11:e kapitlen utlänningslag 2005:716. Migrationsverket ansvarar för att förvarsbeslut verkställs, 10 kap 18 § UtIL, och för att förvarslokalerna enligt 11 kap. 2 § UtIL, i den mån som är möjligt ska lokalerna vara särskilt upprättade förvarslokaler och förvarsintagna ska ej placeras med häktade eller andra som är frihetsberövade på grund av kriminalitet. Detta följer av 16 art. (1) Återvändandedirektivet, om ej särskild anläggning kan upprättas för förvar ska i vart fall interner och andra frihetsberövade skiljas från de förvarstagna.

---

³⁷ Ibid s. 93

³⁸ Wikrén, Gerhard och Sandesjö, Håkan (2010) *Utlänningslagen - med kommentarer*, uppl. 9, Norstedts Juridik: Stockholm. s. 479

³⁹ Prop. 1988/89:86, s. 95 “...bör det dock vara möjligt att hålla utlänningen i förvar, utan att detta görs avhängigt av att det också är sannolikt att ett avlägsnandebeslut kommer att fattas.”

⁴⁰ UNHCR, Detention of Refugees and Asylum-Seekers No. 44, subpara b, URL <<https://www.refworld.org/docid/3ae68c43c0.html>>

Att vara förvarstagen innebär att man ej får lämna förvarlokalerna, 11 kap. 2 § UtL förutom om det finns skäl att besluta om häktesplacering, kriminalvårdsanstalt eller dyl. 10 kap. 20 § UtL. Förvaret ska innebära ett så litet intrång som möjligt i utlänningens rättigheter och friheter enligt 11 kap. 1 § andra stycket UtL och ytterligare tvångsmedel får endast tillämpas i särskilda fall. Detta kan vara för att hindra att utlänningen skadar sig själva eller andra som är placerade eller arbetande på förvaret, det finns även tydliga begränsningar i vilken mån förvarsarbetare får bruka våld mot den förvarstagna då denne brukar våld, 24 kap. 2 § Brottsbalk (1962:700).

Förvartagande brukas huvudsakligen för att säkerställa att avvísings- eller utvisningsbeslut kan verkställas.⁴¹ I Sverige finns det fem förvar, dessa är belägna i Åstorp, Kålleröd, Flen, Märsta och Gävle. Nedan följer en översiktlig beskrivning av de fyra grunder som förvarsbeslut kan fattas på.

2.3.1.1 Identitetsförvar

Den utlänning vars identitet, vid ankomsten till Sverige, är oklar och inte kan styrka sin identitet får tas i förvar tills att identiteten blivit klarlagd, 10 kap. 1 § 1 st. 1 p. UtL. Denna typ av förvar brukar, och kommer hädanefter, refereras till som *identitetsförvar*.

Identitetsförvar kan, till skillnad från övriga förvarsgrunder, fattas utan att avlägsnandebeslut är sannolikt. Lagändringen om identitetsförvar motiverades i proposition 1981/82:146:

“Det har under senare år blivit allt vanligare att asylsökande, som anländer till bl. a. olika västeuropeiska länder, saknar identitetshandlingar...” “...Avsaknaden av handlingar skapar stora problem för de flyktingmottagande länderna när det gäller att föra en rättvis flyktingpolitik.”

Som en förutsättning för att kunna efterfölja utlänninglagens bestämmelser menade den svenska lagstiftaren att identiteten hos den utlänning som tillåts resa in eller avvaktar på beslut om uppehållstillstånd måste göras klarlagd.⁴² Om en utlänning lämnade uppgifter om sin identitet bedöms vara sannolika kan beslut om förvar ej fattas på denna grund.

---

⁴¹ MigV statistik, bilaga 1, mejl från MigV mottaget 2019-01-25

⁴² SOU 2011:17 *Förvar*, s. 84, Proposition 1988/1989:86 ss. 173-174

Att säkerställa en utlännings härkomst och familjrelationer utifrån historier, dialekt och andra handlingar är svårt ur bevissynpunkt och medför generellt längre handläggningstider.⁴³ Om dokument saknas ska utlännings härkomst göras sannolik, detta bedöms utifrån hur trovärdig individens historia är. Trovärdigheten kan styrkas av andra personers uppgifter eller andra omständigheter. Det är tillräckligt att det är till övervägande del sannolikt att utläningen har den identitet som denne påstår.⁴⁴ Förvarstagande får inte ske om utlännings rätt till inresa eller vistelse kan bedömas utan att identiteten är fullständigt känd. Identitetsförvar är den förvarsgrund som tillämpas minst frekvent, under 2017 fattades endast 9 beslut om förvar på denna grund och under 2018 endast 8.⁴⁵

En problematik kring tolkningen av rekvisitet "rätt att få resa in eller vistas" i första styckets andra punkt föreligger. Det framgår ej av lagtext eller förarbeten om det är möjligt att ta en utläning som ansöker om asyl i förvar på identitetsgrund. Enligt 5 kap 18 § har en utläning som sökt asyl i Sverige rätt att vistas i Sverige under tiden som asylansökan prövas. Således borde slutsatsen kunna indirekt dras av utlänningslagen att en asylsökande har rätt att vistas i Sverige i anslutning till asylansökan. Och identitetsförvar brukas generellt i praktiken vid ankomsten till Sverige. Dock har detta ej klargjorts av lagstiftaren eller domstol. Så huruvida en asylsökande kan frihetsberövas med stöd av 10 kap 1 § 1 st är ej klargjort.⁴⁶

2.3.1.2 Utredningsförvar

Om utredning blir försvårad av utlännings undanhållande eller andra liknande obstruktioner får utläning tas i förvar, 10 kap. 1 § 2 st. 1 p. UtL. Förvarsplacering ska tillämpas i undantagsfall, vilket också görs (under 2017 meddelades 5 beslut på denna grund och 2018, 6

---

⁴³ Kommittédirektiv, Dir. 2004:20, *Tidsbegränsat uppehållstillstånd för dokumentlösa asylsökande*, URL <http://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/kommittedirektiv/tidsbegransat-uppehallstillstand-for-dokumentlosa-asylsokande_GSB120>

⁴⁴ Prop. 1988/89:86 s. 174

⁴⁵ MigV, statistik, bilaga 1

⁴⁶ Wikrén, Gerhard och Sandesjö, Håkan (2017), *Utlänningslagen med kommentarer*, uppl 11. Norstedts Juridik: Stockholm. s. 563

beslut)⁴⁷ och får ej ske enbart av syftet att underlätta utredning av ärenden. För att *utredningsförvar* ska vara tillämpligt måste starka skäl anses föreligga.⁴⁸ Sådana starka skäl kan vara om en utlänning efter att den kommit till Sverige aktivt undanhållit sig utredande myndighet på så vis att en tillräcklig utredning huruvida individen får stanna eller inte i Sverige omöjliggörs.⁴⁹

2.3.1.3 Sannolikhetsförvar och verkställighetsförvar

Enligt 10 kap. 1 § 2 st. 2 p. får en utlänning placeras i förvar om det är sannolikt, så kallat *sannolikhetsförvar*, att denne ska avvisas eller utvisas. Enligt tredje punkten samma stycke kan förvarsplacering anses vara nödvändig om det finns ett beslut om utvisning eller avvisning som ska verkställas (även kallat *verkställighetsförvar*). Såväl beslut om förvar av sannolikhetsskäl som av verkställighetsskäl är avhängiga bestämmelserna om avvisning och utvisning, 8 kap. 1, 2 eller 7 §§ UtIL. För att ett beslut om verkställighetsförvar ska kunna fattas krävs normalt att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut vunnit laga kraft.⁵⁰ Situationen är dock annorlunda när det gäller ett beslut om avvisning eller utvisning som kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft, 12 kap. 6-8 §§ UtIL.⁵¹

Dessa former av förvarsbeslut är de vanligast förekommande av förvarsbesluten, under 2018 meddelades 1281 beslut om sannolikhetsförvar och under 3561 beslut om verkställighetsförvarsbeslut.⁵²

För att förvarsbeslut ska kunna fattas på någon av dessa grunder måste det också, enligt sista stycket ovan nämnda paragraf, finnas en överhängande risk att utlänningen annars *bedriver*

---

⁴⁷ MigV, statistik för 2017 och 2018, bilaga 1

⁴⁸ Prop. 1988/89:86 s. 174

⁴⁹ Wikfén och Sandsjö (2017) s. 564

⁵⁰ SOU 2011:17, s. 86

⁵¹ Wikrén och Sandesjö (2017), s. 564

⁵² MigV, statistik för 2018, bilaga 1

brottslig verksamhet i Sverige, håller sig undan, avviker eller på annat sätt hindrar verkställigheten.

Vad som avses med en risk för ett “undanhållande” eller “avvikande” framgår av 1 kap. 15 § UtIL som är en uttömmande uppräkningslista av de omständigheter som får beaktas vid bedömning av om en sådan risk finns.⁵³ Om utlänningen exempelvis tidigare undanhållit sig eller om medvetet lämnat felaktiga uppgifter om identitet kan det anses föreligga en sådan risk. Vid bedömningen av om en sådan risk föreligger måste en “förutsättningslös bedömning av förhållandena i det enskilda fallet göras”.⁵⁴

Med hindrande av verkställighet avses att utlänningen håller sig undan utredande myndighets åtgärder eller på annat vis vägrar att samarbeta.⁵⁵ Enligt MIG 2008:23 måste ett undanhållande ej innebära att utlänningen “går under jorden”, utan en utlänning som visar att denne ej har för avsikt att medverka till verkställning av ett avlägsnandebeslut kan förvarstas på denna grund.⁵⁶ I det aktuella fallet hade bland annat den berörda personen uppgett till polis att han ej frivilligt ville medverka till verkställighet. Kammarrådet Linder var skiljaktig i målet och anförde:

“Enbart den omständigheten att en utlänning, som skall avvisas eller utvisas, uppger att han inte vill återvända frivilligt till sitt hemland kan inte innebära att det föreligger grund för att ta utlänningen i förvar. Ett sådant förfarande skulle kunna få till följd att i stort sett samtliga asylsökande som skall avlägsnas från landet skulle kunna tas i förvar utan att en avvägning görs i det enskilda fallet (jfr RÅ 1994 ref. 36)”

2.3.2 Den processuella regleringen om förvar

Beslut om förvar fattas av den myndighet eller domstol som handlägger det ärende som kräver ett förvarsbeslut, 10 kap 12 § UtIL, om migrationsverket beslutar om utvisning beslutar de även i förvarsfrågan i anknytning till det beslutet. Besluten kan fattas av såväl

---

⁵³ Fridström, Ingela, UtIL (2005:716), kommentar till 1 kap. 15 §, lagkommentar 12, Karnov

⁵⁴ RÅ 1994 ref 36

⁵⁵ Wikrén och Sandesjö (2017) s. 564-565

⁵⁶ MIG 2008:23

förvaltningsrättsliga instanser som migrationsverket eller migrationsdomstolarna som av polismyndigheten, 10 kap. 13-16 §§ UtlL. Hur länge en utlänning får hållas i förvar beror på vilken grund förvarsbeslutet fattas. Den genomsnittliga tiden för hur länge utlänningar förvarsplacerades under 2017 var 32 dagar, vilket var en ökning från tidigare.⁵⁷ Efter att en tidsfrist för ett förvarsbeslut löpt ut ska det prövas om det ska förlängas eller upphävas.⁵⁸ Om det ej längre finns skäl för ett förvarsbeslut ska det omedelbart upphävas 10 kap. 9 § tredje stycket. Beslut om förvar på sannolikhets-⁵⁹ eller identitetsgrund ska omprövas av berörd myndighet inom två veckor efter att förvarsperioden inletts, 10 kap. 9 § UtlL. Detta gäller ej utredningsförvar⁶⁰ eller verkställighetsförvar.

Verkställighetsförvar kan gälla högst i två månader om inte *synnerliga skäl* föreligger för förlängning, i så fall prövas beslutet efter två månader enligt 10 kap. 9 §, förlängning kan längst resultera i en förvarstid om totalt tolv månader, 10 kap. 4 § andra stycket. Synnerliga skäl föreligger vid olika situationer som innebär att verkställigheten drar ut på tiden, att den berörde utlänningen ej samarbetar eller ej kan styrka sin identitet.⁶¹ Den maximala tidsfristen om 12 månader kan överskridas i fall där en utlänning utvisas på grund av brott, exempelvis i MIG 2008:44 där en iransk medborgare som skulle utvisas på grund av grov brottslighet var förvarstagen i två år och åtta månader.

Beslut om utredningsförvar ska endast gälla för en mycket begränsad tid, generellt sett inte över 12 timmar, men i vart fall inte längre än 48 timmar.⁶² Förvarsbeslut fattade på denna grund får inte förlängas, till skillnad från andra förvarsbeslut, 10 kap 4 § första stycket. I

---

⁵⁷ Jfr, 2016 27 dagar, Migrationsverket årsredovisning 2017

⁵⁸ Wikrén (2017), s. 580

⁵⁹ MIG 2013:17

⁶⁰ Wikrén (2017), s. 577

⁶¹ SOU 2011:17, s. 107-108

⁶² Ibid. s. 177

dessa beslut har den förvarstagna ej rätt till offentlig biträde enbart på förvarsgrund.⁶³

En utlänning som tagits i förvar har rätt till offentligt biträde enligt 18 kap. 1 § UtIL under vissa förutsättningar. Denna rätt är kopplad till det huvudärende som tvångsåtgärden förvarstagande är kopplat till. I samband med avvsningsmål hos polismyndigheten har en utlänning rätt till biträde om denne har hållits i förvar i mer än tre dagar, 18 kap 1 § första punkten UtIL. Enligt den fjärde punkten har en utlänning rätt till offentlig biträde vid verkställighet av beslut om avvsnings eller utvisning om denne har hållits i förvar mer än tre dagar. En problematik kring bristande kompetens och processvana hos de offentliga biträden som förordnats i förvarsärenden har belysts i olika utredningar.⁶⁴

3. Förvarstagande, tvångsvård och häktning

Migrationsförvar är ett förvaltningsrättsligt tvångsmedel. En annan förvaltningsrättslig frihetsberövande åtgärd är psykiatrisk tvångsvård (LPT). Detta frihetsberövande motiveras huvudsakligen av ett skyddsintresse för den enskildas liv och hälsa, medan migrationsförvar är ett processrättsligt instrument.⁶⁵ Häktning enligt rättegångsbalken och förvarstagande är båda processuella säkerhetsåtgärder som motiveras av bland annat ett behov av att kontrollera⁶⁶ människors rörelse, men förvarstagande kräver i de flesta fall inte en misstanke om brottslig verksamhet.⁶⁷ För att kunna besvara frågan huruvida förvar är att beakta som ett i huvudsak straffprocessuellt eller förvaltningsrättsligt tvångsmedel är en jämförelse med andra frihetsberövande tvångsmedel lämplig att göra.

---

⁶³ Ibid. s. 88

⁶⁴ SOU 2008:65 s. 14

⁶⁵ SOU 2011:17 Förvar, ss. 77-78

⁶⁶ Strömberg och Lundell (2014) uppl 19, s. 14

⁶⁷ SOU 2011:17 Förvar, s. 159

3.1 Tvångsvård - ett förvaltningsrättsligt frihetsberövande

Tvångsvård är en förvaltningsrättslig tvångsåtgärd som kan brukas om det är nödvändigt för att skydda en enskilds liv eller hälsa.⁶⁸ Tvångsvården inleds alltid i sluten form på låsta institutioner, 2 § Lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och utgör i det fallet ett reellt frihetsberövande av en individ. För att tvångsvård ska vara skäligt att ges enligt 3 § LPT måste det anses finnas ett "oundgängligt behov" för en enskild av vårdande insatser. Det främsta syftet med den typen av tvångstagande är att skydda den berörda individens liv och hälsa. Utgångspunkten för själva lagen är patientens egna vårdbehov.⁶⁹ Ett av syftena med tvångsvård är att den ska vara ett initialt steg i att få patienten att vilja frivilligt medverka till fortsättning av vård, 2 § andra stycket LPT.⁷⁰ Tvångsvård ska tillämpas restriktivt och proportionerligt, 2 a §, i förhållande till en individs vårdbehov.⁷¹ Om det anses finnas ett behov av tvångsvård i utöver fyra veckor ska frågan prövas av förvaltningsdomstol, 7 § LPT.

3.1.2 Tvångsvård och förvarstagande

Psykiatrisk tvångsvård enligt LPT och förvarstagande enligt UtL är två förvaltningsrättsliga frihetsberövande tvångsåtgärder. Beslut om förvarstagande skiljer sig dock avsevärt från övriga förvaltningsrättsliga tvångsmedel, vilket har tagits i åtanke vid omarbetningar av migrationsrätten som sådan. Tidigare var förvaltningsprocesslagen tillämplig i större utsträckning i förvarsärenden.⁷² Förvarstagandet har förändrats i förvaltningsprocessuella hänseenden i och med att instansordningen i migrationsmål ändrats, vid överklagande av beslut gällande förvar är numera migrationsdomstolen första instans och Migrationsöverdomstolen högsta. Detta skiljer sig tidigare från den tidigare treinstansordning

---

⁶⁸ Gylling Lindkvist, Cecilia, LPT (1991:1128), kommentar till 3 §, lagkommentar, 12, Karnov

⁶⁹ Grönwall, Lars och Holgersson, Leif (2018) *Psykiatrin, tvånget och lagen*. uppl. 6, Norstedts Juridik AB, s. 63

⁷⁰ Gylling Lindkvist, Cecilia, LPT (1991:1128), kommentar till 3 §, lagkommentar 6, Karnov

⁷¹ Grönwall och Holgersson, s. 67

⁷² Prop. 1975/76:18, s. 137

då Högsta Förvaltningsdomstolen (eller tidigare Regeringsrätten) var högsta instans.⁷³ I samband med förslaget till ny instansordning i förvarsfrågor uttalade Regeringsrätten följande:

“Regeringsrätten framhåller i fråga om förvar, som innebär ett administrativt frihetsberövande, att eventuella försvagningar när det gäller möjligheterna att överklaga måste övervägas mycket ingående.”⁷⁴

Ett antal avgörande skillnader i förhållande till försvarstagande av utlänningar kan belysas. Utlänningslagens regler om kontroll av utlänningars rörelse i Sverige har tillkommit till följd av ett politirättsligt behov av kontroll av ett territorium och dess medborgare.⁷⁵ Detta skiljer sig från det socialrättsliga behovet av att motverka sociala missförhållanden som lagen om psykiatrisk tvångsvård tillkommit ur.⁷⁶ I viss mån motiveras dock tvångsomhändertagande av ett kontrollbehov av personer, men då endast i den mån en människa kan komma att vara farlig för sin omgivning eller samhället.⁷⁷ Det finns inget skyddssyfte i utlänningslagen vad gäller tvångsplacering av utlänningar på förvarsanläggning. Detta skiljer sig från ett LPT-förfarande exempelvis där individens rätt till samt behov av frihet ställs i proportion till det skyddsbehov som finns av individens liv och hälsa.⁷⁸ En individs bristande förmåga att ta hand om sig själv kan således innebära ett tvångsomhändertagande.

En annan väsentlig skillnad är att socialrättsliga verksamheter som tvångsvård enligt LPT är målstyrda medan migration och exempelvis polisverksamhet är regelstyrda.⁷⁹ Att ett LPT-beslut utgör en insats med ett mål i sig självt, ett skydd vilket tar sig formen av frihetsberövande vård medan försvarstagande utgör ett processuellt och administrativt frihetsberövande till följd av att reglerna enligt UtIL ej följts av den utlänning som förvarstas.

---

⁷³ Prop. 2004/05:170 s 113

⁷⁴ Prop. 2004/05:170 s. 114

⁷⁵ Strömberg och Lundell, s. 99

⁷⁶ Ibid, s. 122

⁷⁷ Ibid, s. 124-125

⁷⁸ SOU 2011 *Förvar*, ss.77-78

⁷⁹ Lerwall, Lotta (2014), *Makt, myndighet, människa*, kap. *Inledning*, s. 14

De skäl som motiverar förvarstagande liknar mer skälen bakom RB:s bestämmelser om häktning vilket kommer tas upp i nästa avsnitt.

3.2 Häktning - ett straffprocessuellt frihetsberövande

Inom straffrätten finns det ett antal personella frihetsberövande tvångsmedel. Den som på sannolika skäl är misstänkt för ett brott *får* häktas om risk föreligger för att den misstänkte avviker (flyktfara), undanröjer bevis (kollusionsfara) eller fortsätter begå brottslighet (recidivfara), 24 kap 1 § Rättegångsbalken (1942:740). Denna lagstiftning är också tillämplig gällande övriga straffprocessuella frihetsberövanden gripande och anhållande, dessa är dock “provisoriska förstadier till häktning”⁸⁰ och därav är häktning fokusområde i detta avsnitt.

Frihetsberövande tvångsmedel inom straffprocessrätten har till syfte att garantera en effektiv utredning och lagföring i brottmål. De straffprocessuella medlen är således led i att säkerställa att brottsbekämpning kan ske på ett ändamålsenligt sätt, detta innebär dock inte att de får brukas enbart av syftet att förebygga brott.⁸¹ Häktning får ej brukas som ett konkret brottshindrande medel även om häktning på grund av recidivfara har ett generellt syfte att förhindra upprepad brottslighet.⁸² Häktning utgör ett led av en brottsutredning där varken skuld eller påföljd är känd. För att frihetsberövande överhuvudtaget ska vara tillämpligt som ett straffprocessuellt tvångsmedel måste det finnas starka skäl i det enskilda fallet. Hänsyn tas till brottets beskaffenhet och till omständigheterna i övrigt. Häktning får endast tillgripas om ett års fängelse finns med i straffskalan, RB 24 kap 1 § första stycket. I brottmål då en misstänkt har blivit anhållen eller häktad har den misstänkte alltid rätt till att få en offentlig försvarare förordnad, 21 kap 3 a § RB.

---

⁸⁰ Lindberg, Gunnel, s. 192

⁸¹ Ibid, s. 9

⁸² Lindberg, Gunnel ss. 21-22

3.2.1 Häktning och förvarstagande

Häktning enligt RB och förvarstagande enligt UtlL har många likheter, att denna likhet finns mellan straffrättslig (eller i fallet häktning straffprocessuell) samt migrationsrättslig lagstiftning betraktas av många crimmigration-forskare innebära en form av straffrättslig hantering av migrationsrätten. Hur denna hantering kan gå till kommer tas upp i detta avsnitt.

I vissa situationer finns ett naturligt behov av en synergi/samreglering mellan migrations- och straffprocessrätt. Till exempel i en situation där en utlänning utan hemvist i Sverige begår ett brott under en tillfällig vistelse i Sverige och häktas för att en *kvalificerad flykttfara* finns av att utlänningen/den misstänkte flyr.⁸³ Utvisning av en utlänning som är dömd för begången brottslighet i Sverige kan ske enligt UtlL 8 a kap. 1 § och i väntan på dom om utvisningen kan denne utlänning häktas, 24 kap 1 § andra stycket RB. När dom meddelats och i väntan på verkställighet av utvisningsbeslut så är det dock förvarstagande enligt UtlL som gäller.⁸⁴ Detta är ett exempel på hur tätt dessa två rättsområden existerar. I väntan på dom i brottmål är frihetsberövandet ett straffprocessuellt tvångsmedel och i väntan på utvisning är frihetsberövandet ett förvaltningsprocessuellt tvångsmedel. Detta beror på att utvisning eller tidigare *förvisning* ej ses som en brottspåföljd, utan en annan form av rättsverkan av ett brott och således är ej häktning tillämpningsbart i det stadiet.⁸⁵ Ur ett crimmigration-perspektiv anses det finnas en problematik i denna grad av närhet mellan migrationsrätten och straffrätten. Enligt *Provera* innebär användningen av frihetsberövande som medel för såväl migrationsrättsliga som straffrättsliga ärenden att en utlännings och en misstänkt brottslings beteenden båda behandlas med straffande konsekvenser.⁸⁶

---

⁸³ Westerlund, Gösta (2013), *Straffprocessuella tvångsmedel*, uppl. 5, Bruun Juridik, Stockholm, s. 64

⁸⁴ Wikrén, ss. 565-566

⁸⁵ Wikrén (2017), s. 508

⁸⁶ Provera, s. 11

3.2.2 Häkte som placeringsalternativ till förvar

Den utlänning som är hållen i förvar kan placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest under vissa omständigheter. Den som i väntan på att ett utvisningsbeslut ska verkställas får på grund av tidigare begången brottslighet bli placerad på ett häkte (notera en skillnad från att *häktas*), enligt UtIL 10 kap 20 § första stycket första punkten.

Migrationsverket kan göra bedömningen att ett förvarsbeslut ska verkställas i häkte innan förvaret inletts om det gäller en utlänning som begått våldsbrott exempelvis.⁸⁷

Enligt den andra punkten samma paragraf kan detta även ske då en utlänning som av säkerhetsskäl hålls avskild enligt 11 kap. 7 § och som inte kan vistas i en lokal som avses i 11 kap. 2 § första stycket, eller om det enligt den fjärde punkten finns synnerliga skäl. Med säkerhetsskäl avses då den förvarstagna anses utgöra ett hot mot personalens, sin egna eller andra förvarstagnas säkerhet. Detta kan vara situationer då den förvarstagna betett sig hotfullt genom kränkande eller aggressivt beteende. Synnerliga skäl kan anses föreligga då verkställandet av ett avlägsnandebeslut ligger nära i tiden. Häktesplacering får även ske om det enligt tredje punkten är nödvändigt av transporttekniska skäl, avskiljande får endast gälla i högst tre dagar enligt denna bestämmelse.

3.2.3 Rättegångsbalken som förebild för utlänningslagen

Regleringen om förvar har tillkommit med rättegångsbalkens bestämmelser om häktning som förebild.⁸⁸ De nuvarande berörda lagstiftningarna på området lyder som följande:

UtIL 10 kap 1 § sista stycket:

“Beslut om förvar av en utlänning enligt andra stycket 2 eller 3 får meddelas endast om det annars finns en risk att utlänningen *bedriver brottslig verksamhet* i Sverige, *avviker, håller sig undan* eller *på annat sätt hindrar verkställigheten*”

RB 24 kap 1 §

“Den som på sannolika skäl är misstänkt för ett brott, för vilket är föreskrivet fängelse ett år

---

⁸⁷ Fridström, Ingela, UtIL (2005:716) kommentar till 10 kap. 20 §, kommentar 554, Karnov

⁸⁸ Prop. 1975/76:18 s. 131-132

eller däröver, får häktas, om det med hänsyn till brottets beskaffenhet, den misstänktes förhållande eller någon annan omständighet finns risk för att han

1. avviker eller på något annat sätt *undandrar sig* lagföring eller straff,
2. genom att undanröja bevis eller på något annat sätt *försvårar sakens utredning* eller
3. fortsätter *sin brottsliga verksamhet*.”

Häktning som utgångspunkt för förvar motiverades av att en naturlig likhet mellan häktningsförfarandet och förvarstagandet såsom frihetsberövande åtgärder,⁸⁹ och av att häktning enligt RB varit tillämpningsbart och effektivt i praktiken i avsedda fall.⁹⁰ Utifrån ett crimmigration-perspektiv kan en förklaring till att straffprocessuell lagstiftning tagits som utgångspunkt för förvarstagande vara att straffprocessen är just detta, effektiv samt praktisk att tillämpa i avsedda fall.⁹¹ Att RB tagits som utgångspunkt för UtIL:s bestämmelser om förvarstagande av instrumentella skäl, för att förvarstagande ska vara tillämpningsbart i avsedda fall.

Enligt såväl UtIL som RB kan en person frihetsberövas för att verkställa ett kommande avlägsningsbeslut eller en straffrättslig påföljd.⁹² Detta kan ske antingen om det finns en risk för att en utlänning undanhåller sig *verkställighet*⁹³ eller om det finns en risk för att en person misstänkt för ett brott undandrar sig *lagföring* eller *straff*.⁹⁴ En tydlig skillnad här som betonats många gånger i förarbeten är att frihetsberövandet enligt UtIL har mer karaktären av ett administrativt förfarande än i brottmål.

Möjligheten att häkta eller anhålla på grunden recidivfara har också en motsvarighet i RB. Kravet enligt såväl UtIL som RB är att frihetsberövande om det finns en risk för “brottslig

---

⁸⁹ Ds 1972:20, *Frihetsberövande enligt utlänningslagen*, s. 43, 29/11 1972

⁹⁰ Prop. 1975/76:18 s. 131

⁹¹ Sklansky, David Alan (2012) “Crime, Immigration and Ad Hoc Instrumentalism”, *New Criminal Law Review*. Vol. 15, No. 2, pp. 161–162.

⁹² Lindberg, Gunnel, s. 193

⁹³ UtIL 10 kap 1 § 2 st. p. 3 samt 3 st

⁹⁴ Rättegångsbalken 24 kap

verksamhet”.⁹⁵ Innan lagändringen 1976 skedde frihetsberövande av utlänningar gällande brottslig verksamhet inom ramen för RB, en problematik i detta belystes av remissinstanser då “...RB:s tvångsmedel i regel inte är tillämpliga på det tidiga stadium då ingripande måste ske enligt UtL”.⁹⁶ Detta innebär att förvarstagande kan enbart ske innan utlänningsbegått brottsligheten, annars tillämpas häktning, bedömningen av om det finns en risk för brottslighet görs utifrån utlänningspersonens personliga förhållanden och övriga omständigheter.⁹⁷

I brottmål måste brottsmisstanken vara på sannolika skäl vilket är det högst ställda misstankekravet vid tvångsmedel. Detta innebär att vid en objektiv bedömning av omständigheterna ska misstanken anses vara berättigad.⁹⁸ Detta rekvisit om sannolikhet har sin motsvarighet gällande förvarstagande.⁹⁹ För att sannolikhetsförvar ska kunna vara tillämpligt måste det finnas en övervägande sannolikhet för att ett avvisnings- eller utvisningsbeslut ska komma att meddelas.¹⁰⁰

3.3 Domstolsprövning i ärenden om förvarstagande, häktning samt tvångsvård

3.3.1 Domstolsprövning

En diskussion som förts vid flertalet tillfällen i samband med förvarstagandets rättsliga status är initiiellt huruvida domstolsprövning överhuvudtaget bör existera gällande förvarsbeslut¹⁰¹ och på senare tid huruvida denna domstolsprövning bör vara obligatorisk. Ursprungligen i utformandet av 1976:s utlänningslag i samband med en ny regeringsform - fanns det ej föreliggande skäl för att en domstolsprövning, såväl i straffmål som i förvaltningsmål

---

⁹⁵ Prop. 1975/76:18 s. 132

⁹⁶ Ibid s. 132.

⁹⁷ SOU 2011:17 *Förvar*, s. 85

⁹⁸ Lindberg, Gunnel, RB (1942:740), kommentar till 24 kap. 1 §, lagkommentar 836, Karnov

⁹⁹ SOU, s. 85

¹⁰⁰ Wikrén, Gerhard och Sandesjö, Håkan (2010), *Utlänningslagen med kommentarer*, uppl. 9, s. 476

¹⁰¹ Ds, s. 38-39 enligt Ny regeringsform. Ny riksdagsordning (SOU 1972:15)

(tvångsomhändertagande enligt nykterhets- eller barnavårdsnämnd), skulle finnas avseende frihetsberövande enligt UtlL. Detta motiverades av att möjligheten till domstolsprövning i sådana mål som ej var brottmål endast tillkom svenska medborgare.¹⁰²

3.3.2 Obligatorisk domstolsprövning

I dagsläget gäller, att förvarsbeslut prövas på nytt av den myndighet som initialt fattade beslutet, domstolsprövning kan endast ske om ett förvarsbeslut överklagas. I proposition 2017/18:284 *Moderna och rättssäkra regler för att hålla utlänningar i förvar* föreslogs av regeringen att likt i andra beslut om frihetsberövande enligt såväl RB som LPT där beslutet alltid ska prövas efter viss tid av domstol, 2 kap 9 § andra stycket RF, bör en sådan obligatorisk domstolsprövning förekomma vid längre tider för förvarsbeslut.¹⁰³ Detta lagförslag röstades ner i riksdagen i november 2018 huvudsakligen av skälen att *Förvarsutredningen* som legat till grund för förslaget ansågs för gammal.¹⁰⁴ I förslaget fördes olika argument för och emot en sådan obligatorisk domstolsprövning.

Ett argument som fördes emot en sådan obligatorisk domstolsprövning är att inom förvaltningsprocess ska ett beslut ligga så nära den enskilde i instansordningen som möjligt. Beslutsfattande myndighet är den som har störst insyn och kunskap om hur ärenden som kan komma att ligga för hands ska utredas och beslutas i.¹⁰⁵ Dock sker, som tagits upp tidigare, undantag från denna princip gällande frihetsberövanden inom förvaltningsrätt redan. Förvarstagande skiljer som tidigare nämnt från övriga frihetsberövanden i svensk rätt, särskilt i den mån att förvar är det enda frihetsberövandet som kan ske utan att antingen beslutas om eller prövas av domstol.¹⁰⁶

---

¹⁰² Ibid, s. 39

¹⁰³ Prop 2017/18:284 *Moderna och rättssäkra regler för att hålla utlänningar i förvar*, s. 55

¹⁰⁴ Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19:SfU10 *Moderna och rättssäkra regler för att hålla utlänningar i förvar*

¹⁰⁵ Ibid s. 56

¹⁰⁶ SOU 2011:17, s. 154

I *Förvarsutredningen* togs det upp problematiken i att ett skyddssyfte saknas i förvarslagstiftningen men att utlänningar som förvarsplaceras kan i mångt och mycket anses utgöra en utsatt grupp. Detta till följd av att många kan ha flytt från traumatiska händelser, att som nykommen till Sverige finns en bristande insyn i såväl hur det svenska rättssystemet som det svenska språket är uppbyggt.¹⁰⁷

---

¹⁰⁷ SOU 2011:17 Förvar, kap 7 Förändrade processuella regler om förvar, s. 155-156

4. Diskussion och slutsats

I denna uppsats har förvarstagande analyserats och beskrivits utifrån tre frågeställningar.

Den första frågan är om förvarstagande i förhållande till häktning samt tvångsvård är att beakta som ett i huvudsak straffprocessuellt eller förvaltningsrättsligt tvångsmedel?

Den andra frågan är huruvida rättssäkerheten påverkas av vilken rättslig domän man anser det tillhöra och den tredje frågan är hur detta kan förstås utifrån ett crimmigration-perspektiv?

För att svara på den första frågan har jag studerat frihetsberövanden inom tre olika kontexter, förvarstagande inom en migrationsrättslig kontext, tvångsvård inom en socialrättslig kontext samt häktning inom en straffprocessuell kontext. Dessa tre kontexter utgör strukturen som denna diskussion följer. Svar på den andra och den tredje frågan återfinns i redogörelsen för den första frågan. Det korta svaret på den första frågan är att jag har funnit att förvarstagande utgör ett i huvudsak straffprocessuellt verktyg men hanteras inom en förvaltningsrättslig kontext. Ett frihetsberövande som tillhör två domäner, och har karaktärsdrag av båda. Det långa svaret följer.

Förvarstagande motiveras av ett antal olika skäl. Under andra världskriget motiverades behovet av förvar huvudsakligen för att skydda rikets säkerhet.¹⁰⁸

I proposition 1975/76:18 sammanfattades behoven av förvarstagande på följande vis:

De som enligt dessa regler inte har rätt att uppehålla sig i landet kan avlägsnas härifrån. Sådant ingripande från myndighet medför självfallet risk för att utlänning som räknar med att bli avlägsnad håller sig undan. Det är därför naturligt och nödvändigt att myndigheterna i sådana situationer har möjlighet att vidta tvångsåtgärder mot utlänningen som ett led i hans avlägsnande ur landet.

Att i samband med utvisnings- och avvisningsbeslut finns en risk för undanhållande och därför är det nödvändigt och naturligt att ett frihetsberövande kan brukas inom migrationsprocessen, att den ej kan vara effektiv utan att förvarstagande brukas.

---

¹⁰⁸ Se avsnitt 2.2.2 *En utökad möjlighet att taga utlänning i förvar*

Detta effektivitetsargument togs också upp i samband med *luciabeslutet* 1988. Möjligheten att förvarsta på identitetsgrund innebar en utvidgning av förvarsbegreppet. Att förvarstaggande kunde brukas utan att vara avhängigt verkställigheten av utvisnings- eller avvisningsbeslut. Denna utvidgning motiverades bland annat av behovet av att hindra att utlänningar förstör identitetsstyrkande dokument.¹⁰⁹ Detta innebär att utlänningar kan frihetsberövas på grund av ett oönskat beteende, i detta fallet dokumentförstörelse. I förarbeten till *luciabeslutet* uttrycktes att då utlänningar förstör dokument och således försvarar asylprocessen utgör detta ett "missbrukande av asylrätten". Detta perspektiv är i min mening problematiskt att iakttas asylrätten ur, då detta innebär att i samband med att om ett steg i migrationsprocessen ej anses vara effektivt nog kan detta berättiga att ett frihetsberövandet brukas för att lösa denna ineffektivitet. Ur ett crimmigration-perspektiv är detta ett talande exempel för hur migranter som grupp rättsligt behandlas. Även i situationer där en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd och faktiskt har förstört dokument kan detta ändå ej medföra att det är nödvändigt att frihetsberöva för att motverka denna form av beteende.

Detta är även fallet i verkställighets- sannolikhetsförvar, på grund av att en utlänning som ej samarbetar med utredande myndighet undanhåller sig anses frihetsberövande berättigat. Även om såväl dokumentförstörelse som ett undanhållande innebär att led av migrationsprocessen försvåras är det viktigt, ur ett crimmigration-perspektiv, att beakta att migranter i de flesta fall ej gjort sig skyldiga till någon form av brottslighet.¹¹⁰

Förvaltningsrättslig likhet

Förvarstaggande som ett migrationsrättsligt instrument hanteras inom förvaltningsrätt, innan förändringen av instansordning i migrationsärenden var förvaltningsdomstolen första instans i migrationsrätt. Ett av syftena med denna uppsats har varit att belysa likheter samt skillnader mellan förvarstaggande och tvångsvård enligt LPT. Som två förvaltningsrättsliga former av

---

¹⁰⁹ Se avsnitt 2.4 *Dokumentlöshet och försvårad verkställighet*

¹¹⁰ De Genova, s. 4

frihetsberövande har jag dock haft svårt att hitta liknande karaktärsdrag.¹¹¹ Vad som motiverar de olika frihetsberövanden är viktigt att definiera i en jämförelse.

Förvarstagande sker av ett processuellt syfte, att garantera att ärenden utreds tillfredsställande och att verkställighet av avlägsnandebeslut kan ske. Förvarstagande är enbart ett steg i att andra saker ska ske, att ett ärende ska bli utrett, att en identitet ska fastställas, att ett beslut ska verkställas. Detta skiljer sig avsevärt från tvångsvård där målet är själva vården.¹¹² den ska vara ett led i att kunna få en person att frivilligt vilja medverka till vård och detta kan liknas vid att förvarstagande kan ske för att få en person att frivilligt medverka till att bli utvisad. Dock kan aldrig förvarstagandet i självt vara målet.

I avvägningen gällande tvångsvård görs en proportionerlig bedömning av individens egna vårdbehov i förhållande till rätten att ej frihetsberövas.¹¹³ I båda vågskålar i denna avvägning placeras individens skyddsbehov. Då UtlL ej utgör skyddslagstiftning görs i ärenden om förvarstagande inte samma form av intresseavvägning. Individens rätt till att ej frihetsberövas ställs i det fallet mot myndighetens, behov av att migrationsärenden utreds samt verkställs effektivt i tillfredsställande mån. I ärenden om förvarstagande ställs således ett individintresse mot ett nationellt intresse. Individens rättigheter kan således begränsas för att skydda statens intressen. Denna intresseavvägning liknar snarare den som görs inom straffprocessrätt. Detta innebär att förvarstagande i en väsentlig mån skiljer sig från övriga frihetsberövanden inom förvaltningsrätt.

Straffrättslig likhet

Jag har försökt att demonstrera på olika vis hur tätt migrationsrätten och straffrätten samverkar. Grunderna för att kunna förvarsta har tillkommit i bakgrund av grunderna för häktning och dessa liknar därav varandra i stor grad.

---

¹¹¹ Se avsnitt 3.1.2 *Tvångsvård och förvarstagande*

¹¹² Ibid.

¹¹³ Se avsnitt 3.1 *Tvångsvård - ett förvaltningsrättsligt frihetsberövande*

I vissa situationer finns ett naturligt behov av en samreglering mellan migrations- och straffrätt, gällande utvisning på grund av brottslighet exempelvis. Men detta behov kan ej omfatta migrationsrätten som helhet. Häktning är en straffprocessuell konsekvens av en brottsmisstanke, och detta legitimerar frihetsberövandet. Den som blir förvarstagen är dock ej under utredning av ett brott, utan det som utreds är huruvida utlänningen får stanna i Sverige eller inte. Om en utlänning begår brottslighet så är det häktning som ska brukas och inte förvar. Dock kan sannolikhets- eller verkställighetsförvarstagande, 10 kap 1 § tredje stycket, ske i ett tidigt stadium i förhållande till när brottslighet begås.

Men varför RB som utgångspunkt?

Förvarstagandet har införts i svensk rätt utifrån RB:s bestämmelser om häktning. Detta motiverades i förarbeten av att en *naturlig likhet* ansågs finnas mellan de olika formerna av frihetsberövande.¹¹⁴ Exakt vad denna naturliga likhet består i framgår inte tydligt i min mening. Förklaringarna som kan finnas i förarbeten är att det är båda processuella frihetsberövande åtgärder och att häktning varit tillämpningsbart i avsedda fall trots de högt ställda kraven på sannolikhet.¹¹⁵ Detta stämmer och grunderna för att kunna förvarsta är förenliga med EKMR artikel 5.1 f. Dock finns det en problematik i min mening att tillämpa straffprocessuell lagstiftning i ett förvaltningsrättsligt rum.

Att sitta i häkte och att sitta i förvar innebär att vara frihetsberövad, och i stor mån sker dessa frihetsberövanden av liknande skäl.¹¹⁶ För att en enskild, utlänning som misstänkt brottsling, som försvårar möjligheten att utreda ett ärende tillfredsställande genom att undanhålla sig myndighetens (polismyndigheten samt migrationsverkets) räckvidd. Detta innebär ur ett crimmigration-perspektiv att motsvarande beteende hos såväl en misstänkt brottsling som hos en utlänning i viss mån likställs.¹¹⁷ Båda försvårar på något vis utredande myndighets ärende och behandlas därav med straffprocessuella konsekvenser.

---

¹¹⁴ Se avsnitt 3.2.3 Rättegångsbalken som förebild för utlänningslagen

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Se avsnitt 3.2.1 Häktning och förvarstagande

¹¹⁷ Provera, Mark s. 11

Häktning brukas för att kunna utredningen av brott ska vara effektiv och förvarstagande för att utredning av identitet, eller verkställighet av avlägsnandebeslut ska vara effektiv. Gemensamt med dessa två frihetsberövanden är att de båda innebär ett processuellt led i förhållande till ett "huvudbeslut" som är bärare av tvångsåtgärden. Häktning har ej ett syfte i sig självt att förhindra konkret brottslighet utan utgör under vissa omständigheter en nödvändighet i att möjliggöra effektiv brottmålsföring. Häktning är ett steg i ett tidigt skeende där skuldfrågan ej är avgjord. Möjligtvis kan en jämförelse göras vid att förvarstagandet beaktas som ett administrativt led i en fråga om utvisning eller avvísning och att förvaret ej ska beaktas som en sanktion.

Vidare betraktas dock inte utvisning på grund av brottslighet heller av lagstiftaren som en straffrättslig sanktion utan som en annan typ av åtgärd.¹¹⁸ Detta är i min mening ett exempel på hur migrationsrätten som sådan betraktas av lagstiftaren. På grund av att migrationsrättsliga tvångsmedel eller beslut om avlägsnanden ej betraktas som straffande konsekvenser av "oönskade beteenden" eller "missbruk av asylrätten" ges de ej den rättsliga status som krävs för att garantera rättssäkerhet. Ett konkret exempel på detta är att förvarstagande till skillnad från övriga frihetsberövanden ej underställs en obligatorisk domstolsprövning, att överklagande måste ske för att detta ska prövas och att det prövas av samma myndighet som fattat beslutet.

Även om förvarstagande delar stor likhet med häktning och kan i stor mån anses hanteras av straffprocessuella konsekvenser kan det ändå ej de facto definieras som en straffrättslig sanktion. Men det är inte heller ett förvaltningsrättsligt skydd. Så vad är det då?

Ett administrativt frihetsberövande

Förvarstagande sker enligt lagstiftaren på en rent administrativ grund, för att kunna se till att ärenden blir utredda eller beslut verkställda i den mån som behövs. Detta perspektiv innebär att förvarstagande betraktas vara en nödvändig, rent processuell åtgärd för att myndighetsutövningen ska vara effektiv. Detta trots att man tagit RB:s bestämmelser om

---

¹¹⁸ Wikrén (2017), s. 508

häktning som utgångspunkt och att frihetsberövanden generellt sätt ska tillämpas restriktivt. frihetsberövandet därav inte utgör en lika avsevärd inskränkning som i övriga frihetsberövanden. För att kunna häktas krävs att den misstänkte är ställd under en sannolik brottsmisstanke, straff är en allvarlig åtgärd och häktning som ett led i ett att bedöma skuldfrågan en allvarlig ingripande åtgärd. Därav ställs höga krav på rättssäkerheten i häktning trots att det är ett processuellt verktyg. I migrationsärenden ställs inte på förvarstagande, av varken lagstiftare eller myndighetsutövare, motsvarande rättssäkerhetskrav som inom straffprocessrätten. Detta innebär att förvarsbeslut exempelvis inte underställs domstolsprövning i samma mån som övriga frihetsberövanden.

Sammantaget kan sägas att förvar är ett typexempel på migrationsrätten som sådan, ett rättsområde som rör sig mellan förvaltnings- och straffrättens gränser. En stor del av de brister gällande rättssäkerhet i förvarsfrågor tycks härröra i att det liknar såväl som skiljer sig från övriga frihetsberövanden. Det skiljer sig i de skäl som motiverar frihetsberövandet men det är fortfarande ett frihetsberövande som lagstiftaren medvetet utformat utifrån tidigare gällande lagstiftning. De krav som ställs på en migrationsprocess kan i stor mån liknas med de krav som ställs på en straffprocess, dock tycks inte dessa krav enligt UtIL medföljas av motsvarande skydd som finns enligt RB.

Lege ferenda

I denna uppsats har problematiken hos förvarstagande analyserats utifrån två olika arbetssätt, en rättsdogmatisk metod samt ett crimmigration-perspektiv. Vad förvarstagande *är* kan definieras utifrån båda dessa arbetssätt, i en diskussion om vad förvarstagande *bör vara* kan olika lösningar samt förklaringar på problematiken ges beroende på vilket av dessa arbetssätt man väljer att belysa förvarstagande utifrån.

Utifrån en rättsdogmatisk metod har jag funnit att förvarstagande ej underställs de krav på rättssäkerhet som är nödvändiga gällande inskränkningar i rörelsefriheten. Likt förslagen i proposition 2017/18:284 finner jag att en obligatorisk domstolsprövning likt i övriga frihetsberövanden är nödvändig att införa gällande förvarstagande. I en proportionerlig

bedömning av behovet av att frihetsberöva i förhållande till en, i detta fallet, utlännings rätt till frihet måste synnerligen höga krav ställas. Denna problematik har belysts i SOU 2011:17 bland andra problem, som att en bristande processvana hos de ombud som representerar förvarstagna föreligger. Utifrån legalitetsprincipen torde detta vara tillräckligt för att rättssäkerheten hos förvarstagandet ska säkras i denna mån.

Det andra perspektivet som förvarstagande betraktas ur i denna uppsats är crimmigration, och huruvida det överhuvudtaget är legitimt med ett frihetsberövande inom migrationsrätten. Det är viktigt att fråga sig, som lagstiftaren gjorde 1976 i samband med ändringen av UtIL, varför ett frihetsberövande inom området migrationsrätt?

Ett frihetsberövande utgör en djupt inskränkande åtgärd i en enskilds liv och ska endast brukas i situationer om det är "oundgängligen nödvändigt".¹¹⁹ Nödvändigheten att frihetsberöva inom migrationsprocessen motiveras av att utvisning samt avvísning ej hade varit möjligt annars. Att förvarstagande är något oundvikligt, som krävs för att migrationsprocessen ska kunna vara effektiv.¹²⁰ Är detta, tillsammans med de andra skäl som tagits upp inom denna uppsats, tillräckligt för att förvarsta?

I min mening, nej. Såväl häktning, som brukas för att individer som begår brottslighet inom ett samhälle ska kunna straffas som tvångsvård, som brukas för att kunna skydda individer som inte klarar av att skydda sig själva är frihetsberövanden som är "oundgängligen nödvändiga. Utifrån en proportionerlig bedömning, hade utan dessa frihetsberövanden individer kunnat lida mer än vad frihetsberövandet i sig kan innebära för lidande/inskränkning. Men dessa nödvändighets skäl kan inte, i min mening likställas vid den nödvändighet som avser det administrativa frihetsberövandet av utlänningar. En effektiv migrationsprocess behövs, men det bör ej vara tillräckligt att ett frihetsberövande legitimeras på dessa skäl. Behovet av kunna ha en effektiv brottsbekämpning kan ej jämföras vid behovet av att ha ett effektivt utvisningssystem. En individ som ej har rätt att stanna i Sverige

---

¹¹⁹ Prop. 1975/76:18

¹²⁰ De Genova, Nicholas, ss. 2-3

kan ej, och får ej, jämföras med en individ som är misstänkt för brottslighet.

I det utrymme som skapas mellan att inkorporera en lagstiftnings materiella lagstiftning utan att i motsvarande mån inkorporera den processuella skyddsdelen kan rättsosäkerhet bli produkten. Det är fallet av förvarstagande. Ett frihetsberövande som kan brukas utan att underställas en obligatorisk domstolsprövning, ett frihetsberövande som ej har till syfte att straffa eller att skydda utan sker på rent administrativ grund, ett straffprocessuellt verktyg i en förvaltningsrättslig kontext.

Källförteckning

Offentligt tryck

Propositioner

Proposition 1975/76:18 *Om ändring i utlänningslagen (1954:193) m.m*

Proposition 1981/82:146 *Om ändring i utlänningslagen (1980:376), m.m.*

Proposition 1988/1989:86 *Med förslag till utlänningslag m.m.*

Proposition 2004/05:170 *Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden*

Prop. 2017/18:284, *Moderna och rättssäkra regler för att hålla utlänningar i förvar*

Statens offentliga utredningar

SOU 1938:44, Processlagberedningens förslag till rättegångsbalk

SOU 1972:15, Ny regeringsform, ny riksdagsordning

SOU 1988:1, Översyn av utlänningslagen

SOU 2008:65, Sekretess och offentliga biträden i utlänningsärenden

SOU 2011:17, Förvar

Departementsserien

Ds 1972:20, *Frihetsberövande enligt utlänningslagen*

Betänkanden

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2018/19:SfU10, *Moderna och rättssäkra regler för att hålla utlänningar i förvar*

Kommittédirektiv

Kommittédirektiv, Dir. 2004:20, *Tidsbegränsat uppehållstillstånd för dokumentlösa asylsökande*, URL <http://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/kommittedirektiv/tidsbegransat-uppehallstillstand-for-dokumentlosa-asylsokande_GSB120>

Litteratur

Bengtsson, Bertil, *SOU som rättskälla*, SvJT 2011, s 777-785

Berglund, Tobias och Sennerteg, Niclas (2008) *Svenska koncentrationsläger i tredje rikets skugga*. Natur och Kultur, Stockholm

Dahlman, Christian, (2010) *Rätt och rättfärdigande. En tematisk introduktion i allmän rättslära*. Studentlitteratur, Lund

De Genova, Nicholas (2016), *Detention, Deportation, and Waiting: Toward a Theory of Migrant Detainability*, Global Detention Project, working paper no. 18

Ehrenkrona, Carl Henrik, 'Rättssäkerhetsbegreppet och Europakonventionen', SvJT 2007, s 38-49

Grönwall, Lars och Holgersson, Leif (2018), *Psykiatrin, tvånget och lagen*, uppl. 6, Norstedts Juridik AB, Stockholm

Hammar, Tomas (1964) *Sverige åt svenskarna – Invandringspolitik, utlänningskontroll och asylrätt 1900–1932*. Caslon press boktryckeri AB, Stockholm

Holmberg, Erik, Stjernquist, Nils, m.fl (2006), *Grundlagarna*, 3 uppl, s. 196, Norstedts, Stockholm

Jermsten, Henrik (2012), *Om regeringsformens regler om grundläggande fri- och rättigheter*, Vänbok, Iustus förlag AB, Uppsala

Kleineman, Jan (2013) kap *Rättsdogmatisk metod*. Red: Nääv, Maria och Zamboni, Mauro (2013), *Juridisk metodlära*, Studentlitteratur

Lerwall, Lotta., kap *Inledning*. Red: Lerwall (2014) *Makt, myndighet, människa: en lärobok i speciell förvaltningsrätt*, s. 14, Iustus förlag AB, Uppsala

- Lindberg, Gunnel (2018), *Straffprocessuella tvångsmedel : när och hur får de användas?*, uppl. 4, Karnov Group
- Melander, Göran (1981) *Frihetsberövanden enligt utlänningslagen*. Juristförlaget i Lund, Lund
- Parkin, Joanna (2013), *The Criminalisation of Migration in Europe. A State-of-the-Art of the Academic Literature and Research*. CEPS Paper in Liberty and Security No. 61, s. 7
- Peczenik, Aleksander (1995), *Vad är rätt? : om demokrati, rättssäkerhet, etik och juridisk argumentation*, uppl 1, Fritzes, Stockholm
- Provera, Mark (2015), *The Criminalisation of Irregular Migration in the European Union*, Liberty and Security No. 80, 2015
- Sklansky, David Alan, "Crime, Immigration and Ad Hoc Instrumentalism" *New Criminal Law Review*, Vol. 15, No. 2, (2012), pp. 161–162
- Strömberg, Håkan och Lundell, Bengt (2014) *Speciell förvaltningsrätt*, uppl. 19, Liber, Malmö
- Stumpf, Juliet, P, (2006) 'The crimmigration crisis: Immigrants, crime, and sovereign power' *American University Law Review*, Vol. 56(2) pp. 367-419
- Wikrén, Gerhard och Sandesjö, Håkan (2010) *Utlänningslagen - med kommentarer, uppl. 9*, Norstedts Juridik AB, Stockholm
- Wikrén, Gerhard och Sandesjö, Håkan (2017) *Utlänningslagen - med kommentarer, uppl. 11*, Norstedts Juridik AB, Stockholm
- Westerlund, Gösta (2013), *Straffprocessuella tvångsmedel*, uppl. 5, Bruun Juridik, Stockholm

Internetkällor

Lagkommentarer

Fridström, Ingela, UtL (2005:716) kommentar till 1 kap. 15 §, lagkommentar 12, Karnov

Fridström, Ingela, UtL (2005:716) kommentar till 10 kap. 20 §, kommentar 554, Karnov
Gylling Lindkvist, Cecilia, LPT (1991:1128), kommentar till 3§, lagkommentar, 12, Karnov
Gylling Lindkvist, Cecilia, LPT (1991:1128), kommentar till 3§, lagkommentar, 6, Karnov

Övrigt

Europarådet, Resolution 1707 (2010) - *Detention of asylum seekers and irregular migrants in Europe*, URL

<<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17813&lang=en>>,
hämtad 2019-03-01

Global Detention Project, *Sweden Immigration Detention*, URL

<<https://www.globaldetentionproject.org/countries/europe/sweden>>, Uppdaterad sida
2018-07, hämtad 2019-02-01

AIDA, Asylum Information Database, statistik från Migrationsverket, URL <<http://www.asylumineurope.org/reports/country/sweden/detention-asylum-seekers/general>>,
hämtad 2019-01-30

Migrationsverket, statistik för 2014-2019, e-mail mottaget 2019-01-25 (se Appendix 1)

Migrationsverket.se - 'Uppsikt och förvar' URL

<<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Vanliga-fragor-fran-journalister/Uppsikt-och-forvar.html>>, Sidan uppdaterad senaste 2019-01-30. Hämtad
2019-03-10

Migrationsverket, *Årsredovisning 2018*, URL

<https://www.migrationsverket.se/download/18.748d859516793fb65f91654/1550847536193/Migrationsverket_%C3%85rsredovisning_2018.pdf>, hämtad 2019-03-01

UNHCR, Detention of Refugees and Asylum-Seekers No. 44 (XXXVII), subpara b - 1986

URL <<https://www.refworld.org/docid/3ae68c43c0.html>>, hämtad 2019-02-01

Rättsfallsförteckning

Migrationsöverdomstolen

MIG 2008:23

MIG 2008:44

MIG 2013:17

Regeringsrätten

RÅ 1994 ref. 36 - 'Förutsättningarna för förvar av utlänning när fråga uppkommer om verkställighet av beslut om avvisning', Regeringsrätten (1994-06-13)

Appendix, bilaga 1

Summa av antal unika individer	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalsumma
FÖRVAR	895	1671	3489	9162	9041	735	24993
DET ÖVERKLAGADE BESLUTET UNDANRÖJS	2	2	2				6
EJ BIFALL	2	1	8				11
EJ FÖRVAR	8	2	9	14	10	2	45
FÖRFALLER	25	196	2289	3451	2756	223	8940
FÖRVAR SANNOLIK AVV/UTV 10 KAP. 1 § 2 ST 2 P				1364	1281	94	2739
FÖRVAR VERKSTÄLLA AVV/UTV 10 KAP. 1 § 2 ST 3 P				2862	3561	338	6761
IDENTITETSFÖRVAR 10 KAP 1 § 1 ST 1				9	8	1	18
UPPHÄVS	200	351	509	647	587	32	2326
UPPHÄVS EJ	2	9	6				17
UR FÖRVAR	631	1053	594	728	718	41	3765
UTREDNINGSFÖRVAR 10 KAP 1 § 2 ST 1				5	6	1	12
ÄRENDET AVSKRIVES	24	57	72	82	114	3	352
ÖVERLÄMNAS TILL REGERINGEN	1						1
FÖRVAR ENLIGT ARTIKEL 28 EU FÖRORDNING NR 604/2013		237	908	743	439	26	2353
FÖRVAR		237	908	743	439	26	2353
FÖRVAR SANNOLIK AVV/UTV 10 KAP. 1 § 2 ST 2 P		564	1139	369			2072
FÖRVAR		564	1139	369			2072
FÖRVAR UNDERÅRIG UTAN VÅRDNADSHAVARE	3	4	6	6	7		26
FÖRFALLER		1	5	2	1		9
NYTT VERKSTÄLLIGHETSFÖRSÖK BARN 10 KAP 2 § 2 ST				2	2		4
OMEDELBAR VERKST BARN 10 KAP 2 § 1 ST				2	1		3
UPPHÄVS	1	1	1		1		4
UR FÖRVAR	1	1			2		4
ÄRENDET AVSKRIVES		1					1
ÖVERLÄMNAS TILL REGERINGEN	1						1
FÖRVAR VERKSTÄLLA AVV/UTV 10 KAP. 1 § 2 ST 3 P	3341	3396	2701	928			10366
FÖRVAR	3341	3396	2701	928			10366
IDENTITETSFÖRVAR 10 KAP 1 § 1 ST 1	56	56	8	5			125
FÖRVAR	56	56	8	5			125
NYTT VERKSTÄLLIGHETSFÖRSÖK BARN 10 KAP 2 § 2 ST	42	3	6				51
FÖRVAR	42	3	6				51
OMEDELBAR VERKST BARN 10 KAP 2 § 1 ST	16	14	30	4			64
FÖRVAR	16	14	30	4			64
REGISTRERING	14	19	21	25	13	1	93
ANNULLERAD	14	19	21	25	13	1	93
UTREDNINGSFÖRVAR 10 KAP 1 § 2 ST 1	27	48	3	4			82